

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Ústí nad Labem

Úřad práce České republiky

Krajská pobočka v Ústí nad Labem

Dvořákova 1609/18, 400 21 Ústí nad Labem

e-mail: ustinlabem@ul.mpsv.cz

<http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/ulk>

Zpráva o situaci na krajském trhu práce, o realizaci APZ v roce 2015 a strategie APZ pro rok 2016

Ústí nad Labem, únor 2016

Obsah:

1.	Zaměstnanost	2
1.1.	Celková situace v zaměstnanosti kraje	2
1.2.	Stručná charakteristika stavu a vývoje poptávky zaměstnavatelů po pracovní síle (volná pracovní místa)	2
2.	Nezaměstnanost	4
2.1.	Vývoj nezaměstnanosti v kraji v roce 2015	4
2.2.	Hlavní příčiny nezaměstnanosti v kraji	7
2.3.	Územní rozložení registrované nezaměstnanosti v kraji	8
3.	Charakteristika problémových skupin na krajském trhu práce a problémových regionů kraje z hlediska rozvoje zaměstnanosti	9
4.	Cizinci na trhu práce kraje	12
5.	Prognóza vývoje trhu práce na rok 2016	13
6.	Realizace aktivní politiky zaměstnanosti v roce 2015	14
6.1.	Realizace jednotlivých nástrojů APZ v roce 2015.	14
6.2.	Rekvalifikace (RK zabezpečované ÚP ČR, zvolené, zaměstnanecké), poradenství a pracovní rehabilitace	17
6.3.	Projekty ESF (NIP, RIP, Odborná praxe pro mladé do 30 let)	20
6.4.	Vyhodnocení cílů APZ stanovených na rok 2015.	21
7.	Cíle APZ pro rok 2016	21

1. Zaměstnanost

1.1. Celková situace v zaměstnanosti kraje

Zaměstnavatelé, zaměstnanci a OSVČ	stav k	
	31. 12. 2014	31. 12. 2015
Zaměstnavatelé		
zaměstnavatelé	15 214	15 309
Zaměstnanci a OSVČ		
zaměstnanci	285 608	286 453
osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ)	53 428	53 048
Celková zaměstnanost (zaměstnanci + OSVČ)	339 036	339 501

Z meziročního srovnání počtu zaměstnavatelů vyplývá, že došlo ke zvýšení o 95 subjektů, což dokládá zlepšující se ekonomickou situaci v rámci celé ČR. Stejně chování bylo zaznamenáno také u navštívených zaměstnavatelů v rámci monitoringu, kteří mají většinou v úmyslu zaměstnance přijímat, popř. nahrazují či obměňují své stávající zaměstnance. Meziročně se výrazně zvýšil počet nabízených volných pracovních míst a přetrvává tak pozitivní trend nastolený v předchozím období. V Ústeckém kraji je celkem evidováno 15 309 zaměstnavatelů, z toho největší zastoupení mají dlouhodobě v okresech Teplice (2 549) a Ústí nad Labem (2 425), následují okresy Děčín (2 318), Litoměřice (2 273), Most (2 113), Chomutov (2 024) a nejméně zaměstnavatelů opakovaně působí v okrese Louny (1 607).

U celkové zaměstnanosti se počet evidovaných pracujících nepatrně zvýšil, a to o 465 osob na stávajících 339 501 osob. Přesto nárůst v oblasti zaměstnanosti příliš neodpovídá poklesu v oblasti nezaměstnanosti, kdy ÚP ČR meziročně eviduje v Ústeckém kraji o více než 10 tisíc uchazečů méně. Nejvíce zaměstnanců a osob samostatně výdělečně činných tradičně pracuje či provozuje živnost v okrese Ústí nad Labem (100 714). Tato skutečnost je zrcadlena zaměstnavatelem Česká pošta, s. p., kdy v rámci plánovaných opatření zaměstnavatel převedl v minulosti své zaměstnance do centrálních ekonomických středisek a mzdových útvarů působících na území okresu. Následují okresy Teplice (49 360), Děčín (43 600), Litoměřice (40 480), Chomutov (39 871), Most (36 985) a Louny (28 491). Počet osob samostatně výdělečně činných se naproti tomu meziročně snížil o 380 na stávajících 53 048 osob.

Na zastoupení velkých zaměstnavatelských subjektů se významnou měrou podílejí rozvojové a průmyslové zóny v Ústeckém kraji. Jak vyplývá z následující tabulky, různě významní regionální zaměstnavatelé zaznamenali personální pohyby, většinou směrem nahoru, ale lze vysledovat i úbytek počtu zaměstnanců.

1.2. Stručná charakteristika stavu a vývoje poptávky zaměstnavatelů po pracovní síle (volná pracovní místa)

Ve srovnání s předchozím rokem došlo celkově k významnému nárůstu o 2 110 volných pracovních míst na stávajících 5 598 míst. Pokračuje tak vývoj, který započal již v roce 2014, kdy došlo meziročně k nárůstu o 1 143 míst. Situace v nabídce pracovních míst tak zrcadlově kopírovala vývoj nezaměstnanosti obecně, kdy v průběhu roku průběžně docházelo k úbytku evidovaných uchazečů.

Z hlediska počtu nabízených pracovních míst převládají ke konci roku, tak jako v minulých letech, místa pro vyučené uchazeče a uchazeče se základním vzděláním, která dohromady tvoří bezmála 70 % všech nabízených míst. V případě vyučených uchazečů se úplně neshoduje nabídka s poptávkou, kdy zaměstnavatelé poptávají především pracovníky do výroby (strojírenství, kovovýroba atd.), kteří jsou v evidenci uchazečů o zaměstnání zastoupeni minimálně. Naopak v evidenci jsou zastoupeni uchazeči vyučení v oblasti služeb (prodavač, osobní služby apod.). U osob se základním vzděláním je nabídka, stejně jako u osob bez vzdělání a neúplným základním vzděláním

či nižším středním vzděláním, výrazně zkreslena pracovními místy pouze pro osoby se zdravotním postižením, nebo místy, u kterých zaměstnavatel sice požaduje minimální vzdělání, ve skutečnosti se však jedná o pozice, na kterých se zaměstnanec bez určité kvalifikace a praxe neobejde (např. řidič v mezinárodní kamionové dopravě, obchodní zástupce apod.). Zároveň však meziročně výrazně stoupla poptávka po méně kvalifikované pracovní síle do výroby (operátor výroby/obsluha výrobní linky, montážní dělník atd.). Situace se pro uchazeče se základním vzděláním, i vzhledem k jejich počtu, příliš nezlepšuje a jedním z mála nástrojů pomoci těmto uchazečům zůstávají nadále veřejně prospěšné práce. Z hlediska počtu uchazečů na jedno pracovní místo jsou na tom nejlépe uchazeči s nižším středním vzděláním, nejhůře uchazeči s úplným středním vzděláním a maturitou. K 31. 12. 2015 připadalo na 1 místo 9,1 uchazečů o zaměstnání, což je o 8,3 uchazečů méně než v roce 2014.

Stupeň vzdělání	31. 12. 2014			31. 12. 2015		
	uchazeči	volná místa	uchaz./ 1 místo	uchazeči	volná místa	uchaz./ 1 místo
bez vzdělání a neúplné základní vzdělání	321	106	3,0	1 013	74	13,7
základní vzdělání	25 473	1 045	24,4	21 552	1 886	11,4
nižší střední vzdělání	48	189	0,3	38	270	0,1
nižší střední odborné	2 350	130	18,1	1 883	351	5,4
střední odborné s výučním listem	20 535	1 237	16,6	16 315	1 953	8,4
střední nebo střední odborné bez maturity i výučního listu	308	10	30,8	231	36	6,4
ÚSV	1 231	224	5,5	958	270	3,5
ÚSO s vyučením i maturitou	2 016	123	16,4	1 558	158	9,9
ÚSO s maturitou (bez vyučení)	6 850	200	34,3	5 664	320	17,7
vyšší odborné vzdělání	212	21	10,1	199	53	3,8
bakalářské vzdělání	474	29	16,3	463	33	14,0
vysokoškolské	974	160	6,1	874	183	4,8
doktorské	32	14	2,3	30	11	2,7
Celkem	60 824	3 488	17,4	50 778	5 598	9,1

Volná místa jsou hlášena jak od velkých zaměstnavatelů, tak od středních a malých podniků. V roce 2015 byla nabídka pracovních míst, stejně jako v roce předchozím, významně ovlivněna i prací terénních pracovníků monitoringu, kteří pravidelně navštěvovali regionální zaměstnavatele a aktivně se podíleli na nahlašování volných pracovních míst. Neopomenutelný význam mají také nová pracovní místa vytvořená v rámci aktivní politiky zaměstnanosti, která v roce 2015 dosahovala historických hodnot. Trvale nízká je poptávka po disponibilní pracovní síle se „skutečně“ základním vzděláním či bez vzdělání, ačkoliv meziročně došlo ke zlepšení situace. Pro vyučené uchazeče se poptávka diferencuje především na žádané strojírenské, řemeslné a gastroobory. Maturanti mohou volit mezi dlouhodobě neobsazenými místy obchodních zástupců, finančních poradců, telefonních konzultantů a technickými profesemi (strojírenství a elektrotechnika). Absolventi s humanitním vzděláním i přes dosažené vzdělání obtížně hledají na regionálním pracovním trhu uplatnění. Pro vysokoškoláky nabízejí místní firmy zejména technologické, pedagogické nebo lékařské profese.

Mezi nejžádanější profese v rámci Ústeckého kraje v uplynulém roce patřili především řidiči nákladních automobilů (hlavně MKD) a autobusů, obsluha strojů a operátoři výroby, výrobní dělníci vč. pomocných, montéři a montážní dělníci, skladníci, prodavači, obchodní zástupci, číšníci a servírky, kuchaři, řemeslníci, kovodělníci (svářeči, potrubáři, obráběči, zámečníci vč. provozních, údržbáři), stavební dělníci a zedníci, mechanici, elektromechanici a elektrikáři, operátoři call center, pracovníci ostrahy objektů a strážníci, lékaři apod. V krátkodobém horizontu lze předpokládat stagnaci, popř. mírný nárůst hlášených pracovních míst. Od března 2016 by se počet nabízených pracovních míst mohl opět významně zvyšovat. V některých profesích je nadále znát nedostatek pracovníků i přesto, že uchazeči těchto profesí jsou dlouhodobě zastoupeni v evidenci ÚP v Ústeckém kraji.

2. Nezaměstnanost

2.1. Vývoj nezaměstnanosti v kraji v roce 2015

Ústecký kraj vykazuje v rámci ČR dlouhodobě nejvyšší nezaměstnanost. Vysoká nezaměstnanost je dána zánikem tradičního způsobu života vysídlených původních obyvatel kraje a následným jednostranným zaměřením na těžební, těžký a chemický průmysl. Po omezení těchto činností v 90. letech došlo v kraji prudkému nárůstu nezaměstnanosti. Nezaměstnaní, jsou převážně lidé, kteří se do kraje dříve přestěhovali za práci, která jim zde byla nabízena. Byla to práce většinou pro málo kvalifikované pracovníky. Důsledkem je nevyvážená vzdělanostní i sociální struktura obyvatel kraje. Téměř polovina nezaměstnaných má pouze základní vzdělání a pro ně se jen velmi těžko nachází na současném pracovním trhu uplatnění. Řada takovýchto uchazečů využívá také stávajícího sociálního systému, který je prakticky demotivuje k práci. Na sociálních dávkách dosáhnou tyto uchazeči na finanční prostředky, které by nedokázali svými schopnostmi vydělat.

Zájem investorů byl nižší než v jiných krajích, přestože investiční pobídky byly cílené. V některých případech investoři respektovali strukturu obyvatel a vybudovali zde takzvané montovny, které na sebe nenavázaly kvalitní lidský potenciál. Setrvání investora v regionu bylo motivováno pouze cenou pracovní síly a tak při potřebě snižovat náklady, zde investor ukončil činnost a posunul se dále na východ. Dnes již kraj není zdaleka tak zdevastován jako před několika desetiletími, ale stále není dostatečně atraktivní a velký podíl čerstvě vysokoškolsky vzdělaných lidí nachází uplatnění v jiných krajích. Také zaměření učňovského a středoškolského vzdělání ideálně nepokrývá potřeby trhu práce, a tak se nezdá, že ze škol a učilišť vychází odmaturovaní, ale nepoužitelní absolventi. Zde je třeba řešit vznik oboustranně výhodného propojení učilišť s výrobními podniky, propagaci a podporu dnes neatraktivních, ale potřebných řemeslných oborů a to, že velký podíl absolventů základních škol (přestože na ně i na jejich rodiče ÚP působí prostřednictvím aktivit pro volbu povolání) se přihlašuje na různé obchodní a manažerské akademie a po odmaturování zhusta končí jako úřadem práce evidovaní uchazeči o zaměstnání.

Vývoj v Ústeckém kraji kopíroval v roce 2015 celorepublikový vývoj, přičemž při vyjádření poklesu podílu nezaměstnaných jej dokonce předčil. Žádná významná regionální specifika nebyla zaznamenána a aktuální situace je odrazem celkové situace na trhu práce, kde je významná poptávka pro pracovní sílu, kterou Ústecký kraj v porovnání s dalšími kraji nabízí. V roce 2016 lze očekávat podobný vývoj. Negativně se na nezaměstnanosti v regionu (především na Mostecku) v následujících letech projeví omezení těžby na dole ČSA, kde nedošlo k prolomení těžebních limitů. Při rovnoměrném rozložení propouštění zaměstnanců, by se za předpokladu zachování současných trendů mohl pracovní trh v Ústeckém kraji se vzniklou situací úspěšně vypořádat.

Nezaměstnaní, VPM a MN	stav k			
	celkem		ženy	
	31. 12. 2014	31. 12. 2015	31. 12. 2014	31. 12. 2015
evidovaní uchazeči o zaměstnání celkem	60 824	50 778	30 394	25 854
z toho dosažitelní	59 123	48 900	29 457	24 833
volná pracovní místa	3 488	5 598	-	-
uchazeči připadající na 1 VPM	17,44	9,07	-	-
uchazeči pobírající podporu v nezaměstnanosti	9 370	8 513	4 897	4 560
podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu ve věku 15-64 let (v %)	10,67	8,91	10,85	9,28

V roce 2015 došlo k meziročnímu zlepšení situace na trhu práce v Ústeckém kraji. Počet evidovaných uchazečů klesal z nejvyšší hodnoty 62 140 (leden) na nejnižší hodnotu 50 166 (listopad). V prosinci došlo k mírnému navýšení a k poslednímu dni v roce ÚP ČR evidoval v Ústeckém kraji 50 778 uchazečů o zaměstnání, což bylo meziročně o 10 046 osob méně. Průměrný počet

evidovaných uchazečů v roce 2015 byl 54 833 osob. Z celkového počtu bylo 25 854 žen, které tak tvořily 50,9 % všech uchazečů o zaměstnání. Meziročně došlo k poklesu uchazeček o 4 540 žen. Z hlediska počtu evidovaných uchazečů o zaměstnání jsou na tom nejhůře okresy Most, Ústí n. L., Chomutov a Děčín. Nejméně uchazečů o zaměstnání evidují v okresech Teplice, Litoměřice a především Louny. U dosažitelných uchazečů o zaměstnání je situace obdobná. Nejvyšší počet dosažitelných uchazečů byl 60 349 (leden) a nejnižší 48 254 (listopad). K 31. 12. 2015 bylo evidováno 48 900 dosažitelných uchazečů, což meziročně znamená pokles o 10 223 osob. Ženy tvořily 50,8 % všech dosažitelných uchazečů a celkem jich bylo ke konci roku evidováno 24 833, což bylo o 4 624 méně než v roce předcházejícím.

S příchodem jarních měsíců bývá tradičně patrný zvýšený vliv sezónních prací, který v roce 2015 umocnily příznivé klimatické podmínky v průběhu zimy. V meziročním srovnání podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu ve věku 15-64 let klesl o 1,76 % a k 31. 12. 2015 činil 8,91 %. Ze všech sedmi okresů Ústeckého kraje je již několik let nejvíce postižen nezaměstnaností okres Most, který patří mezi nejpostiženější regiony i v celorepublikovém měřítku (2. místo, 11,10 %). Těsně následuje okres Ústí n. L. (4. místo, 10,39 %) a další okresy, které patří také na přední příčky v rámci ČR. Nejlépe jsou na tom okresy Teplice (18. místo, 7,36 %) a Litoměřice (19. místo, 7,34 %).

Tok nezaměstnanosti	celkem			ženy		
	nově evidovaní	vyřazení	umístění	nově evidované	vyřazené	umístěné
za rok 2014	60 847	65 843	40 649	28 454	30 557	19 328
za rok 2015	58 612	68 658	44 561	27 811	32 351	21 792

V meziročním srovnání došlo k mírnému poklesu nově evidovaných a zároveň k nárůstu vyřazených i umístěných uchazečů o zaměstnání. V průběhu roku se zaevidovalo 58 612 uchazečů a vyřazeno bylo 68 658 uchazečů, z nichž 44 561 prokazatelně nastoupilo do zaměstnání. Tok nezaměstnanosti tak vykazuje zlepšení ve srovnání s rokem 2014. Největší aktivita na úřadech práce v Ústeckém kraji probíhala v měsíci květnu.

Stupeň vzdělání	stav k							
	celkem				ženy			
	31. 12. 2014		31. 12. 2015		31. 12. 2014		31. 12. 2015	
abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %	
bez vzdělání a neúplné základní vzdělání	321	0,5	1 013	2,0	148	0,5	437	1,7
základní vzdělání	25 473	41,9	21 552	42,4	12 532	41,2	10 847	41,9
nižší střední vzdělání	48	0,1	38	0,1	31	0,1	23	0,1
nižší střední odborné	2 350	3,9	1 883	3,7	970	3,2	795	3,1
střední odborné s výučním listem	20 535	33,8	16 315	32,1	9 436	31,0	7 690	29,7
střední nebo SO bez maturity i výučního listu	308	0,5	231	0,5	266	0,9	203	0,8
ÚSV	1 231	2,0	958	1,9	807	2,7	617	2,4
ÚSO s vyučením i maturitou	2 016	3,3	1 558	3,1	1 096	3,6	878	3,4
ÚSO s maturitou (bez vyučení)	6 850	11,3	5 664	11,2	4 187	13,8	3 464	13,4
vyšší odborné vzdělání	212	0,3	199	0,4	156	0,5	152	0,6
bakalářské vzdělání	474	0,8	463	0,9	291	1,0	302	1,2
vysokoškolské	974	1,6	874	1,7	460	1,5	435	1,7
doktorské	32	0,1	30	0,1	14	0,0	11	0,0
celkem	60 824	100,0	50 778	100,0	30 394	100,0	25 854	100,0

Největší zastoupení v evidenci měli tradičně občané se základním vzděláním a vyučením, kteří dohromady tvořili více než 80 % všech uchazečů o zaměstnání. Lze předpokládat, že tento trend se nebude významně měnit ani nadále. Přesto je situace výrazně lepší pro vyučené uchazeče vzhledem k poptávce ze strany zaměstnavatelů. Uchazeči se základním a bez vzdělání nadále zůstávají problémovou skupinou, která má stále největší podíl na celkovém počtu evidovaných uchazečů o zaměstnání, pracovní místa se pro ni tvoří sporadicky a zvyšování předpokladů této skupiny pro umístění na trhu práce je obtížné. Doposud byly pro tuto skupinu osob využívány především veřejně prospěšné práce, což je vzhledem k počtu uchazečů se základním vzděláním nedostačující, a to i navzdory tomu, že se KrP Ústí n. L. snaží zajistit fluktuaci na těchto místech a aktivizovat tím větší množství evidovaných uchazečů. V roce 2015 došlo k výraznému navýšení rozpočtu na VPP a uspokojování tak byli prakticky všichni žadatelé. Pro rok 2016 by mělo oblastí poskytování finančních prostředků na nástroje APZ k výraznému zpřísnění. Do budoucna je potřeba hledat nové cesty k řešení s důrazem na zvyšování kvalifikace těchto osob. Zkušenosti také ukazují, že případné odchylky mezi kvalifikačními požadavky a kvalifikací pracovní síly lze operativně řešit v rámci rekvalifikací. Přibližně 17 % evidovaných uchazečů tvoří středoškoláci, kteří jsou poměrně snadno rekvalifikovatelnou skupinou, a také zájem ze strany zaměstnavatelů, s případnou podporou nástrojů APZ či projektů EU, je o tyto uchazeče zvýšený. Nejnižší zastoupení mají opakovaně vysokoškoláci, kteří, společně s absolventy vyššího odborného vzdělání, tvořili na konci roku méně než 3 % všech uchazečů o zaměstnání. Podíl jednotlivých stupňů nejvyššího dosaženého vzdělání zůstal meziročně prakticky nezměněn.

Věk	stav k							
	celkem				ženy			
	31. 12. 2014		31. 12. 2015		31. 12. 2014		31. 12. 2015	
	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %
do 19 let	2 424	4,0	2 133	4,2	1 142	3,8	990	3,8
20 - 24 let	7 148	11,8	5 198	10,3	2 932	9,6	2 208	8,5
25 - 29 let	6 574	10,8	5 265	10,4	3 010	9,9	2 484	9,6
30 - 34 let	6 832	11,2	5 513	10,9	3 493	11,5	2 901	11,2
35 - 39 let	7 786	12,8	6 304	12,4	4 302	14,2	3 478	13,5
40 - 44 let	7 205	11,8	6 342	12,5	4 124	13,6	3 643	14,1
45 - 49 let	6 458	10,6	5 498	10,8	3 597	11,8	3 156	12,2
50 - 54 let	6 659	10,9	5 651	11,1	3 549	11,7	3 044	11,8
55 - 59 let	7 219	11,9	6 271	12,3	3 741	12,3	3 310	12,8
nad 60 let	2 519	4,1	2 603	5,1	504	1,7	640	2,5
celkem	60 824	100,0	50 778	100,0	30 394	100,0	25 854	100,0

Mezi nejvíce zastoupené věkové skupiny patří uchazeči ve věku 40 - 45 let, 35 - 39 let a 55 - 59 let, ačkoliv lze tvrdit, že zastoupení jednotlivých věkových skupin je poměrně rovnoměrné. Nejméně jsou zastoupeni mladí lidé ve věku 20 - 24 let a 25 - 29 let. Jejich absolutní počet i podíl v roce 2015 klesl, což je způsobeno zvýšenou péčí pro tuto skupinu uchazečů, a to především díky projektu „Odborná praxe pro mladé do 30 let v Ústeckém kraji“ financovanému z prostředků EU. V roce 2016 bude zvýšená péče při získávání zaměstnání zacílena i na uchazeče nad 50 let. Poměrně příznivě vycházejí z celkového srovnání i uchazeči věkových skupin 45 - 49 let a 50 - 54 let. Pracovníci této věkové skupiny mohou nabídnout vysokou produktivitu práce i bohaté pracovní zkušenosti. Zároveň nejsou vázáni péčí o děti a také je ještě nepostihují ve zvýšené míře zdravotní problémy. Jedinou věkovou skupinou, jež zaznamenala ve zlepšující se situaci na trhu práce meziroční nárůst absolutních hodnot, jsou uchazeči ve věku nad 60 let, což je způsobeno stále se posouvajícím odchodem do starobního důchodu. Nadále se lze domnívat, že podíl jednotlivých věkových skupin do 30 a nad 50 let by bez zvýšené péče při zprostředkování zaměstnání, kdy dochází k využívání nástrojů APZ, narůstal.

Délka evidence	stav k							
	celkem				ženy			
	31. 12. 2014		31. 12. 2015		31. 12. 2014		31. 12. 2015	
	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %
do 3 měsíců	12 140	20,0	11 665	23,0	5 222	17,2	5 265	20,4
3 - 6 měsíců	8 286	13,6	6 952	13,7	4 209	13,8	3 553	13,7
6 - 9 měsíců	5 057	8,3	4 057	8,0	2 573	8,5	2 045	7,9
9 - 12 měsíců	4 124	6,8	3 015	5,9	2 103	6,9	1 534	5,9
12 - 24 měsíců	11 094	18,2	7 026	13,8	5 427	17,9	3 759	14,5
nad 24 měsíců	20 123	33,1	18 063	35,6	10 860	35,7	9 698	37,5
celkem	60 824	100,0	50 778	100,0	30 394	100,0	25 854	100,0

K 31. 12. 2015 se snížily absolutní počty uchazečů ve všech kategoriích dle délky evidence. Podíl uchazečů v evidenci s dobou delší než 2 roky překročil 35 % uchazečů o zaměstnání. Významný pokles uchazečů o zaměstnání z této skupiny ovlivní rostoucí oživování ekonomiky, které je spojené s růstem objemu výroby a služeb, vytvářením nových pracovních míst a přijímáním nových pracovníků, a také větší důraz na kontrolní mechanismy v případě vyplácení nepojistných sociálních dávek popř. zpřísnění jejich vyplácení. Úřad práce může této skupině pomoci zvýšenou péčí při získávání zaměstnání a tlakem na aktivizaci dlouhodobě nezaměstnaných. Pozitivně se však jeví pokles podílu evidovaných uchazečů po dobu 12 - 24 měsíců, kdy došlo meziročně k poklesu o téměř 5 % a ke konci roku 2015 bylo takto evidováno přibližně 14 % uchazečů. Růst podílu evidovaných uchazečů méně než 3 měsíce lze považovat za žádoucí, neboť do této kategorie spadají uchazeči postižení frikční nezaměstnaností, u nichž je předpoklad nalezení nového zaměstnání v krátkém časovém horizontu.

2.2. Hlavní příčiny nezaměstnanosti v kraji

Mezi hlavní příčiny a charakterizující faktory, které příznivě/nepříznivě ovlivňují vývoj nezaměstnanosti v Ústeckém kraji, patří:

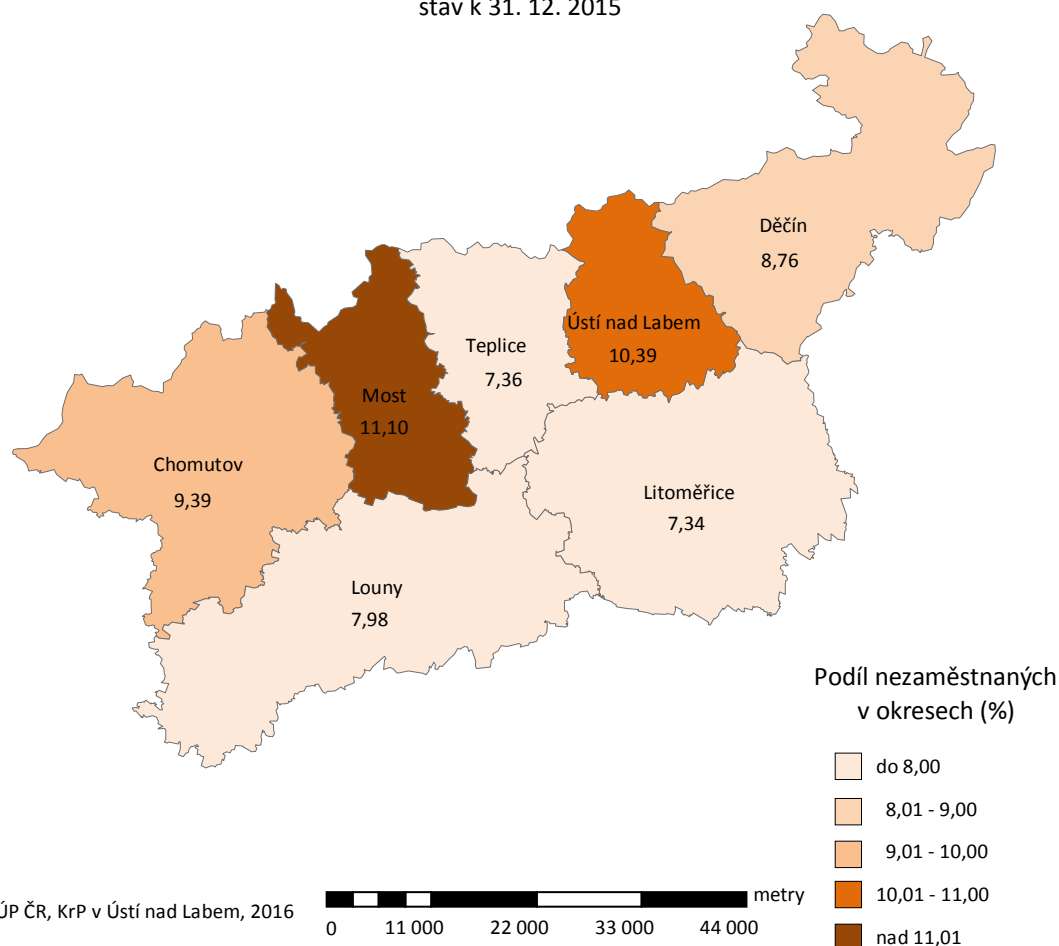
- výhodná geografická poloha na ose SRN (Sasko) - Praha (Středočeský kraj),
- zásoby nerostných surovin a vybudovaná průmyslová aglomerace s vodohospodářskou a energetickou infrastrukturou (těžební, energetický, automobilový, strojírenský, chemický a potravinářský průmysl),
- vybudovaná dopravní infrastruktura (nadprůměrně hustá silniční i železniční síť), která je však limitována dostavbou chybějícího úseku dálnice D8 přes České středohoří,
- horší dopravní obslužnost v některých odlehlých lokalitách kraje (zvýšení dopravních tarifů, snížení počtu dopravních spojů),
- vysoký počet disponibilní pracovní síly s příznivou věkovou strukturou,
- relativně nízké mzdovými náklady i náklady na bydlení,
- vysoký podíl obyvatel se základním vzděláním a zároveň nízký podíl vysokoškolsky vzdělaných obyvatel kraje (chybějící regionální univerzity) spojený s jejich exodem do Prahy či zahraničí,
- nedostatečná integrace minoritních skupin obyvatelstva, vysoká kriminalita a výskyt sociálně-patologických jevů,
- pověst regionu spojená s nízkou atraktivitou,
- silné zaměření ekonomiky na průmyslová odvětví s materiálovou náročností, koncentrace ekonomických subjektů v centrech kraje a malý počet dlouhodobě prosperujících středních a malých podniků,
- chování zaměstnavatelů při přijímání zaměstnanců, uzavírání krátkodobých smluv (dohody o provedení práce, pracovní činnosti, pracovní poměry na dobu určitou),
- špatná pověst u vybraných zaměstnavatelů, neochota zaměstnanců nastupovat k těmto zaměstnavatelům,

- nevhodná skladba učňovských a studijních programů, které často chrlí absolventy, kteří jsou na současném trhu práce nepotřební či dokonce nepoužitelní,
- nesoulad mezi kvalifikačními požadavky zaměstnavatelů a dosaženým vzděláním či praxí uchazečů o zaměstnání
- trvale nízká poptávka po disponibilní pracovní síle se základním vzděláním a bez vzdělání,
- vysoká fluktuace zaměstnanců u vybraných profesí, často spojená s nízkou mzdovou hladinou u těchto profesí,
- nízké mzdy v porovnání s nepojistnými sociálními dávkami,
- vysoká zadluženost některých uchazečů o zaměstnání spojená s hrozbou exekučního zabavení majetku a obstaráním bankovního účtu,
- realizace nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti (veřejně prospěšné práce, společensky účelná pracovní místa, rekvalifikace, podpora zaměstnávání osob se ZP, regionální individuální projekty) na ÚP ČR financovaná z národního rozpočtu i projektů EU.

2.3. Územní rozložení registrované nezaměstnanosti v kraji

Podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu ve věku 15-64 let

okresy Ústeckého kraje
stav k 31. 12. 2015

3. Charakteristika problémových skupin na krajském trhu práce a problémových regionů kraje z hlediska rozvoje zaměstnanosti

Problémovým skupinám uchazečů o zaměstnání úřad práce věnuje zvýšenou péči vzhledem k jejich snížené možnosti uplatnění. Mezi ohrožené uchazeče o zaměstnání byly v roce 2015 zařazeny osoby se zdravotním postižením, osoby dlouhodobě (déle než 5 měsíců) vedené v evidenci uchazečů o zaměstnání, osoby se základním vzděláním či bez vzdělání, absolventi škol a mladiství bez praxe, osoby do 30 let a nad 50 let věku, osoby pečující o dítě do 10 let věku a osoby, u kterých by mohlo setrváním v dlouhodobé nezaměstnanosti dojít k ohrožení sociálním vyloučením.

Osoby se zdravotním postižením

Osoby se ZP mají omezenou možnost pracovního uplatnění a jsou také často zasaženi dlouhodobou nezaměstnaností. Hlavním problémem uplatnění osob se ZP je jejich nižší produktivita práce a častější nemocnost. Jejich zdravotní problémy často souvisí s výkonem jejich profese. Jsou proto vyloučeni z pracovního procesu nejen ze zdravotních důvodů, ale i kvůli omezení z hlediska vzdělání a praxe v jiných oborech a činnostech. U řady uchazečů se ZP také dochází ke kumulaci více zdravotních handicapů, což ještě více zhoršuje možnost začlenění uchazeče do pracovního procesu. Začlenění na trh práce ztěžuje i nízká úroveň odborné kvalifikace, relativně nízká motivace k získání zaměstnání ze strany těchto uchazečů, o poradenské aktivity nebo pracovní rehabilitace. Pozitivně se na zvyšování zaměstnanosti osob se ZP projevuje i uplatňování nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti (podpora chráněných pracovních míst vč. OSVČ či refundace mzdových nákladů dle § 78 ZoZ), jejichž prostřednictvím úřad práce podporuje začleňování osob se ZP do pracovního procesu.

Osoby se ZP	stav k			
	celkem		ženy	
	31. 12. 2014	31. 12. 2015	31. 12. 2014	31. 12. 2015
celkem	7 084	6 716	3 716	3 507
podíl na celkovém počtu uchazečů	11,6	13,2	12,2	13,6
z toho: plně invalidní	1	2	0	2
částečně invalidní	142	76	64	34
os. invalidní - I. stupeň (§39/2a)	4 342	4 103	2 368	2 206
os. invalidní - II. stupeň (§39/2b)	1 892	1 731	898	810
os. invalidní - III. stupeň (§39/2c)	5	11	3	5
os. invalidní - III. stupeň (§39/2c, §39/4f)	32	27	13	11
os. zdravotně znevýhodněné	670	766	370	439

K 31. 12. 2015 bylo v Ústeckém kraji evidováno 6 716 osob se ZP, což je v absolutním vyjádření meziroční pokles o 368 osob. Podíl těchto osob se však meziročně zvýšil o 1,6 % a ke konci roku činil 13,2 % všech evidovaných uchazečů o zaměstnání. Nadále platí skutečnost, že mezi osobami se ZP mírně převládají ženy, které tvoří více než 52 % těchto osob.

Dlouhodobě evidovaní (déle než 5 měsíců)

Tato skupina patří mezi největší problémy, se kterými se na úřadech práce v současné době potýkají. K 31. 12. 2015 bylo déle než 5 měsíců evidováno 34 086 uchazečů, což je meziroční pokles o 8 553 osob. Navzdory tomu tvoří procentní podíl uchazečů evidovaných po dobu delší jak 5 měsíců k celkovému počtu uchazečů o zaměstnání více než 67,1 %. Přibližně 53 % všech dlouhodobě evidovaných tvoří ženy. Tuto skupinu však nelze hodnotit samu o sobě, neboť je „konglomerátem“ uchazečů z ostatních skupin. Lze však říci, že v ní převažují občané s nižší kvalifikací, zejména se základním vzděláním či bez vzdělání, osoby se záznamem v rejstříku trestů, zdravotním handicapem nebo s věkem nad 50 let. Pro zaměstnavatele se tak mohou stát rizikovou pracovní silou, před níž upřednostní osoby, které nebyly bez práce tak dlouhou dobu. V roce 2016 by mělo v rámci nástrojů

APZ dojit k ještě většímu zvýhodnění takovýchto uchazečů. Lze se důvodně domnívat, že část uchazečů s evidencí delší 12 měsíců zájem o zprostředkování zaměstnání pouze předstírá z důvodu pobírání nepojistných sociálních dávek či hrazení zdravotního pojištění a zaměstnání tzv. „na černo“.

Osoby s nízkou kvalifikací či bez kvalifikace

Tito lidé jsou nejvíce ohroženi dlouhodobou nezaměstnaností, ačkoliv jejich počet se meziročně snížil o 3 229 na 22 565 osob. Podíl na celkovém počtu uchazečů se však zvýšil o 2,0 % a ke konci roku 2015 činil 44,4 %, přičemž rozložení mužů a žen bylo rovnoměrné. Obvyklým nástrojem, který umožňuje této skupině bezproblémové uplatnění na trhu práce, jsou veřejně prospěšné práce. Dalším nástrojem, podporujícím uplatnění na trhu práce zůstávají rekvalifikace. Pokud se týká občanů s neuplatnitelnou kvalifikací na trhu práce i nadále jsou v odboru zprostředkování a poradenství seznamováni s nabídkou rekvalifikačních kurzů. Problematické je tuto skupinu k rekvalifikacím i k nástupu do zaměstnání motivovat, neboť pracovní místa pro tyto občany jsou často spojená s nízkým finančním ohodnocením. Zároveň však platí, že v roce 2015 došlo k významnému navýšení volných pracovních míst pro uchazeče se základním vzděláním a tito tak mají možnost širšího pracovního uplatnění, především jako obsluha strojů a zařízení, operátoři výroby, montážní či manipulační dělníci apod.

Absolventi škol a mladiství

Absolventi škol a zejména mladiství tvoří na trhu práce jednu z problémových skupin, ačkoliv jejich počet i podíl od roku 2014 mírně klesá, a to díky zacílení nástrojů APZ, především pak projektu „Odborná praxe pro mladé do 30 let v Ústeckém kraji“, který byl určen pro mladé dlouhodobě evidované uchazeče o zaměstnání s minimem pracovních zkušeností, a jehož realizace probíhala do října 2015. Navazující projekt se začne realizovat v průběhu 1. čtvrtletí 2016. Ke konci roku bylo celkem evidováno 2 134 absolventů a mladistvých, což znamená meziroční pokles o 443 osob. Absolventi a mladiství tak tvořili 4,2 % všech uchazečů o zaměstnání, přičemž zde byla nepatrná převaha žen (50,1 %).

Do skupiny mladistvých spadají osoby ve věku do 18 let. I přesto, že počet evidovaných mladistvých se dlouhodobě příliš nemění, stále zůstávají problémovou skupinou. K 31. 12. 2015 bylo evidováno 732 mladistvých, což znamená meziroční nárůst o 10 osob. Největším problémem mladistvých s uplatněním na trhu práce je zejména jejich nedostatečné, v tomto případě pouze základní či nižší vzdělání. Tito lidé nemají žádnou odbornost a ve většině případů nezískali ani žádné praktické dovednosti, čímž se většinou stávají pro zaměstnavatele nezajímavými. Mladiství jsou především motivováni k návratu do vzdělávacího systému, popř. k zapojení do projektů ESF, které umožňují individuální práci s účastníky.

Ke konci roku bylo evidováno v Ústeckém kraji 1 404 absolventů, což v meziročním srovnání znamená pokles o 453 osob. Počet absolventů se pohybuje v ročních sezónních vlnách, kdy minima dosahuje v letních měsících, prudký nárůst je pak zaznamenán v prvním měsíci nového školního roku, kdy se evidují absolventi, kteří nenalezli na trhu práce vhodné uplatnění či z různých důvodů nepokračovali v dalším vzdělávání. Vývoj počtu volných pracovních míst pro absolventy je příznivější než u skupiny mladistvých a v současné době je možné zaznamenat rostoucí zájem zaměstnavatelů o zaměstnávání absolventů. Uplatnění absolventů závisí především na celkové ekonomické, politické i sociálně-demografické situaci v zemi, na celkové nezaměstnanosti, ale také vzdělávací nabídce, možnostech a aktivitách regionu. Nejčastější příčinou nezaměstnanosti absolventů je obecně známá nedostatečná odborná praxe. Další významnou příčinou jsou vysoké počty absolventů určitých oborů a naproti tomu u některých oborů malý zájem ze strany zaměstnavatelů o jejich absolventy. Na trhu práce se snáze uplatňují úspěšní absolventi středních odborných škol a středních odborných učilišť, kteří při studiu nabyli konkrétní odbornosti a v některých případech i praxi. Hůře jsou na tom absolventi, kteří mají všeobecné vzdělání a z různých důvodů nepokračují v dalším, odborném vzdělávání. Nejméně ohroženou skupinou z pohledu vzdělání jsou absolventi vyšších odborných a vysokých škol, jejichž počet je ve srovnání s výše uvedenými skupinami mizivý a velké procento těchto absolventů nachází uplatnění na trhu práce v poměrně krátkém časovém horizontu.

Osoby ve věku do 30 let a nad 50 let

Uchazeči ve věku do 30 let patří do skupiny těch, kterým je věnována zvýšená péče při zprostředkování zaměstnání vč. podpory v rámci nástrojů APZ, ačkoliv statisticky mezi nejvíce ohrožené věkové skupiny nepatří. K 31. 12. 2015 bylo v Ústeckém kraji evidováno 12 596 uchazečů ve věku do 30 let, což bylo o 3 550 méně než před rokem. Z uvedeného počtu bylo 45,1 % žen a podíl na celkovém počtu tvořil ke konci roku 24,8 %.

To úplně neplatí v případě uchazečů ve věku nad 50 let a především pak nad 55 let, kteří jsou dohromady nejvíce zastoupenou věkovou skupinu v evidenci KrP Ústí n. L. Osoby z těchto věkových skupin mohou nabídnout pracovní zkušenosti a návyky i přesto, že pro některé zaměstnavatele to mohou být pracovní návyky „negativně zaběhlé“. Vzhledem k blížícímu se důchodovému věku se dá předpokládat i vyšší nemocnost a nižší schopnost učit se novým věcem. K 31. 12. 2015 bylo v Ústeckém kraji evidováno 14 525 uchazečů ve věku nad 50 let, což meziročně znamená pokles o 1 872 osob. Z uvedeného počtu bylo 48,2 % žen a podíl osob nad 50 let na celkovém počtu tvořil ke konci roku 28,6 %.

Obecně platí, že zastoupení jednotlivých věkových skupin je v současné době poměrně rovnoměrné a zástupci každé z nich řeší své specifické problémy na trhu práce.

Osoby pečující o děti do 10 let (do 15 let) věku dítěte

Výraznému zvýšení zaměstnanosti těchto uchazečů brání, stejně jako v minulosti, nízký počet jednosměnných pracovních míst a chybějící možnost zabezpečit péči o děti formou finančně nenáročných služeb, či v rámci rodin. Rodiče vracející se z mateřské dovolené zaměstnavatelé přirovnávají k absolventům. Navíc se obávají časté nemocnosti dětí a s tím spojené absence rodiče na pracovišti. Nedostupným se tak stává i případný nábor do velkých firem převážně na průmyslových zónách, které realizují výrobu či montáž ve dvou až třísměnném provozu. K 31. 12. 2015 bylo v evidenci úřadů práce v kraji vedeno 7 896 osob pečujících o děti do 15 let věku, což znamená meziroční pokles o 1 021 osob. Z uvedeného počtu bylo 91,4 % žen a podíl osob pečujících o dítě do 15 let na celkovém počtu tvořil ke konci roku 15,6 %.

Osoby ohrožené sociálním vyloučením

Mezi osoby, u kterých by mohlo setrváním v dlouhodobé nezaměstnanosti dojít k ohrožení sociálním vyloučením, typicky patří občané po návratu výkonu trestu odnětí svobody nebo uchazeči ze sociálně vyloučených lokalit. Takovýmito uchazečům je třeba věnovat zvýšenou péči i v případě, že nespadají do žádné z výše uvedených kategorií.

Mezi problémové mikroregiony Ústeckého kraje byly zahrnuty oblasti, které jsou objektivně znevýhodněné proti okolním lokalitám.

Litvínov a okolí

Tento mikroregion tvoří hlavně druhé největší město okresu Litvínov, dvě menší okolní města Meziboří a Lom a potom ostatní obce. V tomto mikroregionu je soustředěno několik významných zaměstnavatelů celookresního významu vč. UNIPETROL RPA, s.r.o.. Převažující část ekonomicky aktivního obyvatelstva pracuje v chemickém a textilním průmyslu. I přes přítomnost významných zaměstnavatelů je mnoho obcí zasaženo vysokou nezaměstnaností a podíl nezaměstnaných v regionu činil 11,6 %. V čele pomyslného žebříčku stojí město Litvínov, kde podíl nezaměstnaných ke konci roku dosáhl 12,52 %.

Most - venkov

V tomto mikroregionu jsou obce, které tvoří předměstí města Mostu a jsou s ním velice úzce provázány. Podíl nezaměstnaných ke konci roku činil 10,7 %. Charakteristický je menší počet ekonomicky aktivních obyvatel a méně pracovních příležitostí. Obec Obrnice dlouhodobě vykazuje jeden z nejvyšších podílů nezaměstnaných (16,93 %) v okrese Most i v rámci celého Ústeckého kraje. Lidé žijící v tomto regionu ztratili v minulosti své pracovní uplatnění v souvislosti s restrukturalizací

dolů a dramatickým snížením počtu pracovníků v zemědělství. V současné době nachází lidé z tohoto mikroregionu uplatnění ve firmách, které podnikají přímo zde, tak i v rámci celého okresu. Situaci mírně komplikuje ne právě nejlepší situace v dopravní obslužnosti.

Trmice

Městem (obcí) s nejvyšším podílem nezaměstnaných na obyvatelstvu ve věku 15 - 64 let jsou aktuálně Trmice na Ústecku, kde hodnota ke konci roku 2015 dosáhla 17,56 %, a to navzdory skutečnosti, že v bezprostřední blízkosti města jsou 2 nejvýznamnější průmyslové zóny okresu s řadou středních i velkých zaměstnavatelů a aktuálně širokou nabídkou volných pracovních míst. Největším problémem tak dlouhodobě zůstává vzdělanostní složení obyvatelstva a sociální vyloučenost několika městských částí.

Úštěcko

Úštěcko a okolí dlouhodobě patří mezi oblasti, kde vzhledem k úrodnosti země převládala hlavně zemědělská výroba a pěstování chmele. Zdejší obyvatelstvo není moc kvalifikované a nemělo potřebu se více vzdělávat, než byla povinná docházka. I proto patří v podílu nezaměstnaných (10,3 %) Úštěcko (Úštěk = 12,11 %) na jedno z prvních míst v rámci okresu Litoměřice. Na místní situaci se také podílí absence větších zaměstnavatelů i dojezdová vzdálenost do větších měst kolem 20 km. Tendence samotného počtu nezaměstnaných sice v průběhu roku kolísá, ale jen v malých výkyvech, kulminuje během prosince až března, a v letních měsících se pravidelně snižuje.

4. Cizinci na trhu práce kraje

Zaměstnávání cizinců	stav k	
	31. 12. 2014	31. 12. 2015
povolení k zaměstnání	386	129
informace o zaměstnání - cizinci z tzv. „třetích zemí“	1 971	2 182
Informace o zaměstnání - občané EU, EHP a Švýcarska	4 427	4 733
zelené karty	29	19
modré karty	0	0
zaměstnanecké karty	x	261
celkem	6 813	7 324

Po vstupu ČR do EU se cizinci rozdělili do dvou základních kategorií, a to na občany Evropské unie a Evropského hospodářského prostoru, kteří mají volný přístup na český trh práce bez nutnosti povolení k zaměstnání, a ostatní cizince, tj. občany „třetích zemí“, kteří i nadále musí žádat o povolení k zaměstnání, pokud nesplňují některou ze zákonem povolených výjimek. Změnou zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a zákona 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, došlo ke změně vyřizování žádostí k povolení pobytu a práci pro státní příslušníky třetích zemí. Agendu vydávání povolení zaměstnání převzal od účinnosti zákona č. 101/2014 Sb., tj. od 24. 7. 2014, OAMP MV ČR a ÚP ČR tak ubyl počet povolení k zaměstnání a prodlužování povolení k zaměstnání.

K 31. 12. 2015 pracovalo v Ústeckém kraji celkem 7 324 občanů EU/EHP + Švýcarska a cizinců. Z meziročního srovnání údajů zaměstnávání cizích státních příslušníků vyplývá, že došlo k celkovému nárůstu o 511 osob, který se týkal především informačních karet. Nejvyšší zaměstnanost cizinců v kraji je v okrese Litoměřice (1 709), následují okresy Chomutov (1 361), Ústí n. L. (1 242), Teplice (959), Louny (857), Most (813) a nejnižší zaměstnanost cizinců je v okrese Děčín (383).

Z celkového počtu zaměstnaných cizinců jich k 31. 12. 2015 pracovalo na základě povolení k zaměstnání 129, což znamená výrazný meziroční pokles o 257 cizinců. Je to dáno především výše uvedenými změnami v zákonech, kdy část agendy přešla ve druhé polovině roku 2014 pod Policii ČR. Zároveň také pokračuje trend nastolený při povolování práce cizím státním příslušníkům, kdy ÚP ČR, KrP Ústí n. L. dlouhodobě usiluje o přednostní obsazování volných pracovních míst evidovanými

uchazeči z ČR. Občané cizích států získávají pracovní povolení na území Ústeckého kraje především při pokrytí profesní poptávky firem, kterou není možné z řad evidovaných uchazečů o zaměstnání uspokojit. Rozhodnutí o povolení k zaměstnání cizích státních příslušníků vydaná ÚP mají časově omezenou platnost a v roce 2015 se vydávala či prodlužovala maximálně nad dobu 2 let. Zpřísněná opatření napomáhají nelegálnímu zaměstnání cizinců, což je přetrvávající problém české ekonomiky. Odhad počtu takto pracujících cizinců v Ústeckém kraji je velmi problematický a je z velké části ovlivňován momentálními potřebami a zakázkami vybraných zaměstnavatelů. Nejvíce cizinců pracujících v Ústeckém kraji v roce 2015 na základě povolení k zaměstnání pocházelo z Japonska, Ukrajiny, Srbska, Bosny a Hercegoviny či Ruska. Největší množství cizinců aktuálně pracuje jako vedoucí či řídicí pracovníci, odborníci či specialisté např. ve společnosti Aoyama Automotive Festeners Czech, s.r.o. (vyslání zahraničním zaměstnavatelem z Japonska) nebo ve společnosti KREMAUTO TRADE CZ s.r.o. jako řidiči MKD.

Dále bylo ke konci sledovaného roku zaevidováno 4 733 informačních karet občanů EU/EHP + Švýcarska, což činí meziroční nárůst o 306 osob. U těchto občanů, kteří mají povolení volný vstup na místní pracovní trh, je cílem pouze zmapovat jejich počet. Nejpočetnější skupinu nadále tvořili Slováci, které následovali Rumuni, Bulhaři, Poláci a Němci.

Počet informačních karet cizinců, kteří nepotřebují povolení k zaměstnání, bylo k 31. 12. 2015 v kraji 2 182, což značí meziroční nárůst o 211 osob. Do této skupiny se postupně přelévají cizinci, kteří v minulosti potřebovali povolení k zaměstnání. Po získání povolení k trvalému pobytu již mohou pracovat v ČR pouze na základě informační karty a nemusí tak absolvovat schvalovací proces o vydání povolení k zaměstnání. V roce 2015 takto pracovalo v Ústeckém kraji nejvíce občanů Ukrajiny, Vietnamu, Ruska a Mongolska.

K 31. 12. 2015 pracovalo v Ústeckém kraji 19 cizinců na základě zelené karty, o 10 méně než v předchozím roce, přičemž převážná většina z nich byla občany Ukrajiny. S platností od 24. 6. 2014 již není možné žádat o zelenou kartu. Tento typ povolení byl nahrazen tzv. zaměstnaneckou kartou, která slučuje povolení k zaměstnání a povolení k pobytu v jeden doklad. Zaměstnaneckou kartu vydává Ministerstvo vnitra ČR prostřednictvím Odboru migrační a azylové politiky. Ke konci roku 2015 bylo v Ústeckém kraji vydáno 261 zaměstnaneckých karet. Zároveň od zavedení používání modrých karet k 1. 1. 2011 nebyla v kraji vystavena žádná takováto karta.

Cizinci zde dlouhodobě vykonávají práce, o které není ze strany občanů ČR zájem, nejčastěji z důvodů fyzické či časové náročnosti, pro nedostatečné finanční ohodnocení nebo zatím nedokáží cizince plnohodnotně zastoupit či nahradit. Cizinci pracují v profesích, kde přetrvává převis poptávky nad nabídkou (zejména ve stavebnictví, strojírenství, zemědělství, gastronomii). Ke konci roku 2015 se v případě informačních karet jednalo především stavební dělníky a zedníky, dělníky rostlinné výroby, prodavače, výrobní dělníky (vč. pomocných), operátory výroby, montážní dělníky a montéry, uklízeče, svářeče, zámečnické, kovodělníky, klempíře a řidiče automobilů (hlavně MKD). Na povolení k zaměstnání pracovali nejvíce vedoucí a řídicí pracovníky, odborníci, specialisté, lékaři, zubaři, učitelé, prodavači, kuchaři, stavební dělníci, pomocní a nekvalifikovaní dělníci, svářeči, potrubáři či instalatéři. Nadále ze strany zaměstnavatelů platí argumenty vyšší produktivity práce, lepší morálky, ochota práce přesčas, minimální absence a neposlední řadě výše mzdy, kdy se manuální zahraniční pracovníci uplatňují v profesích s nízkou mzdovou hladinou, které nejsou pro tuzemské pracovníky vzhledem k úrovni sociálních dávek „ekonomické“. U vysoce kvalifikovaných profesí (lékař, řídicí pracovník, specialista) potom také nedostatek zájemců splňujících požadované kvalifikační předpoklady, znalosti či dovednosti.

5. Prognóza vývoje trhu práce na rok 2016

Vzhledem k ekonomické situaci v ČR a v okolních státech očekáváme, že i v roce 2016 bude pokračovat pozitivní vývoj hospodářství, a tudíž i pozitivní vývoj na trhu práce. Poptávka po pracovní síle je nyní velmi vysoká a dá se předpokládat, že ani v roce 2016 nepoklesne. Naopak s příchodem dalších investorů bude tlak na dostatek kvalitní pracovní síly ještě větší.

Tato situace se zákonitě projeví i na úřadech práce, kde očekáváme zvýšenou poptávku zaměstnavatelů po uchazečích o zaměstnání. Jednání se zaměstnavateli probíhají kontinuálně a ÚP se snaží v rámci svých zákonných možností, připravit pro zaměstnavatele co nejlepší nabídku kvalitních zaměstnanců. Bohužel, snaha v některých případech naráží a bude narážet na velmi obtížné umístování některých uchazečů na trh práce, a to zejména kvůli kumulaci handicapů. Některé handicapy lze odstranit (vzdělání, dovednosti), některé nikoliv (zdravotní stav, sociální situace). Situaci navíc často komplikuje zadluženost klientů a hrozba exekuce v případě, že by měli příjem. Nicméně ÚP bude dělat vše pro to, abychom zaměstnavatele uspokojili v maximální možné míře.

Ve druhé polovině roku se očekává, že do vývoje na trhu práce zasáhne avizované snižování počtu zaměstnanců těžebních společností v souvislosti s územně-ekologickými limity těžby. ÚP ČR, KrP Ústí n. L. se již nyní na tuto situaci připravuje s cílem minimalizovat negativní dopad na trh práce.

Z hlediska skladby uchazečů o zaměstnání budou nejpostíženější skupinou lidé s kumulací handicapů (většinou nízké vzdělání + špatný zdravotní stav), kteří velice obtížně shánějí uplatnění na trhu práce. Stále problematickou bude i skupina dlouhodobě evidovaných uchazečů. Jejich situaci se bude snažit řešit v rámci aktivní politiky zaměstnanosti.

V rámci APZ budou určité i nadále patřit mezi nejžádanější nástroje veřejně prospěšné práce a vyhrazená společensky účelná pracovní místa, která budou v tomto roce přednostně financována z prostředků OP Z. Rozpočet na APZ bude pro rok 2016 naplněn a umožní využívat nástrojů APZ v hojně možné míře ke skutečně aktivnímu ovlivňování trhu práce.

Ústecký kraj je regionem s dlouhodobě nejvyšším podílem nezaměstnaných v rámci ČR a lze očekávat, že i přes příznivý vývoj si tento primát i nadále udrží. Absolutní počet i podíl nezaměstnaných by měl v roce 2016 dále klesat. Tak jako v letech předchozích bude vývoj nezaměstnanosti ovlivňován sezónními vlivy, mezi které patří např. pokles nezaměstnanosti v průběhu jarních měsíců spojený s nastartováním sezónních prací v zemědělství či stavebnictví, zvýšený pohyb uchazečů o zaměstnání vč. absolventů spojený se zvýšenou aktivitou po skončení letních prázdnin atd.

6. Realizace aktivní politiky zaměstnanosti v roce 2015

6.1. Realizace jednotlivých nástrojů APZ v roce 2015

Realizace APZ probíhala v roce 2015 standardním způsobem za využití klasických nástrojů APZ. Bylo využito především finančních prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím operačních programů a prostředků ze státního rozpočtu ČR. Realizace APZ byla zaměřena na cílové skupiny osob, které jsou nejvíce ohroženy na trhu práce. Jednalo se zejména o:

- fyzické osoby se zdravotním postižením,
- fyzické osoby do 30 let věku,
- absolventi bez praxe,
- fyzické osoby pečující o dítě do 10 let věku,
- fyzické osoby starší 50 let věku,
- fyzické osoby vedené v evidenci uchazečů o zaměstnání nepřetržitě déle než 5 měsíců,
- fyzické osoby, které potřebují zvláštní pomoc.

Z pohledu počtu umístěných uchazečů o zaměstnání na trh práce, ale i z pohledu výše vynaložených finančních prostředků na realizaci APZ, byl rok 2015 rekordní, když v rámci nástrojů VPP a SÚPM vyhrazená došlo k podpoření téměř dvojnásobného počtu uchazečů o zaměstnání oproti roku 2014. V průběhu roku 2015 bylo možné opětovně využít nástroj „Zabezpečování odborné praxe uchazečů o zaměstnání do 30 let umístěných do organizačních složek státu nebo jejich příspěvkových organizací“. Cílovou skupinou tohoto nástroje jsou uchazeči o zaměstnání do 25 let věku, kteří jsou absolventy střední nebo vyšší školy a zároveň je jejich dosavadní setrvání v pracovním poměru kratší než 2 roky. Dále absolventi vysokých škol po dobu 2 let po úspěšném ukončení studia, nejdéle však do 30 let věku, kterým podle ustanovení § 113 odst. 1 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti,

ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zaměstnanosti“), nelze zajistit pracovní uplatnění jiným způsobem. Oproti roku 2014 podpořil ÚP ČR, KrP Ústí n. L. o cca 52 % více uchazečů o zaměstnání, kteří zahájili výkon samostatně výdělečné činnosti. Stejně tak došlo i k podpoře většího počtu osob se zdravotním postižením, a sice o 29 %.

Ukazatel	stav k 31. 12. 2015		od počátku roku 2015		vyčerpáno (v tis. Kč)
	místa	uchazeči	místa	uchazeči	
místa/uchazeči podpoření v rámci APZ					
veřejně prospěšné práce (VPP)	158	103	126	202	439 010
projekty ESF OP LZZ - VPP (NIP)	3 607	3 092	5 704	5 784	
projekty ESF OP LZZ - VPP (RIP)	0	0	0	0	
SÚPM-samostatně výdělečná činnost (SVČ)	359	359	236	236	533 435
projekty ESF OP LZZ - SÚPM-SVČ (RIP)	0	0	0	0	
SÚPM - zřízená	33	0	0	0	
SÚPM - vyhrazená	166	163	187	185	
projekty ESF OP LZZ - SÚPM vyhrazená (NIP)	4 404	4 290	6 914	6 814	
projekty ESF OP LZZ - SÚPM vyhrazená (RIP)	0	0	15	16	
projekty ESF OP LZZ - SÚPM vyhrazená (RIP) Odborná praxe pro mladé do 30 let	1	0	411	409	
chráněná pracovní místa (CHPM) - zřízená	362	321	132	252	8 645
CHPM-SVČ	9	9	3	3	
CHPM a CHPM-SVČ - provoz	46	46	13	13	
při přechodu na nový podnik. program	0	0	0	0	366 027
překlenovací příspěvek	9	9	27	27	
příspěvek na zapracování	0	0	0	0	
projekty ESF OP LZZ - na zapracování (NIP)	0	0	0	0	
projekty ESF OP LZZ - na zapracování (RIP)	0	0	0	0	
práce na zkoušku	0	0	0	0	
projekty ESF OP LZZ - práce na zkoušku (NIP)	0	0	0	0	
projekty ESF OP LZZ - práce na zkoušku (RIP)	0	0	10	9	
Ostatní nástroje APZ (cílené programy aj.)	-	-	-	-	
místa/uchazeči podpoření celkem	9 154	8 392	13 778	13 950	
rekvalifikace uchazečů/zájemců o zaměstnání					
zvolená rekvalifikace	62	62	536	536	28 786
projekty ESF OP LZZ - zvolená rekv. (NIP)	0	0	1 029	1 029	
projekty ESF OP LZZ - zvolená rekv. (RIP)	0	0	18	18	
rekvalifikace	0	0	69	69	
projekty ESF OP LZZ - rekvalifikace (NIP)	0	0	496	496	
projekty ESF OP LZZ - rekvalifikace (RIP)	0	0	76	76	
projekty ESF OP LZZ - rekvalifikace (GP)	0	0	224	224	
rekv. uchazečů/zájemců o zam. celkem	62	62	2 448	2 448	28 786
celkem APZ	9 216	8 454	16 226	16 398	1 375 903

Veřejně prospěšné práce

Veřejně prospěšné práce (VPP), které využívají především města, obce a jimi zřizované subjekty, jsou zaměřeny na podporu zaměstnání a zvýšení zaměstnatelnosti uchazečů o zaměstnání, kterým je věnována zvýšená péče při zprostředkování zaměstnání z důvodu jejich problémů s pracovním uplatněním. Tyto problémy jsou většinou kumulovány do několika oblastí, zejména žádná/nízká úroveň kvalifikace, dlouhodobá nezaměstnanost, vyšší věk, zdravotní omezení apod. Nástroj umožňuje obnovit a získat pracovní návyky, může taktéž do určité míry fungovat i jako prevence nežádoucích sociálně patologických jevů a napomáhat prostřednictvím pracovního uplatnění společenské integraci sociálně nepřizpůsobivým osobám. VPP se realizují formou příspěvku

na mzdové náklady zaměstnavatele (včetně odvodů) při vytváření časově omezených pracovních příležitostí, spočívající zejména v údržbě veřejného prostranství, úklidu, údržbě veřejných budov, komunikací, obecních lesů a zimní údržbě. VPP jsou tradičním a dlouholetým nástrojem APZ, při jehož realizování jsou sledovány objektivní faktory, mezi něž patří především katastr obce (velikou rozlohou obce, a to včetně přidružených obcí, lesních ploch apod.), počet ekonomicky aktivních obyvatel, počet uchazečů o zaměstnání z dané obce aktuálně vedených v evidenci ÚP a aktuální finanční situace (rozpočet APZ). Dalšími faktory, které mohou sehrát při rozhodování roli, jsou rozdíly mezi horskou, průmyslovou a zemědělskou oblastí okresu, vzdálenost od okresního města či spádového města mikroregionu (dopravní obslužnost), dlouhodobé sledování počtu běžně poptávaných VPP a také nenadálé situace, které mohou výrazně ovlivnit přechodně zvýšenou potřebu veřejně prospěšných pracovníků (např. povodně).

V průběhu uplynulého roku bylo v rámci VPP celkem vytvořeno 5 830 míst a umístěno 5 986 uchazečů, což je o 2 641 míst a 2 852 osob více než před rokem. Celkové výdaje na VPP činily 439 mil. Kč, což bylo o 130 mil. Kč více ve srovnání s rokem 2014, přičemž 86 % finančních zdrojů bylo hrazeno z prostředků ESF. Z počtu vytvořených míst a uhrazených prostředků vyplývá větší orientace na čerpání evropských financí a jejich upřednostňování před úhradou ze státního rozpočtu ČR. V roce 2015 se dá, vzhledem k množství přidělených prostředků, očekávat pokles počtu umístěných osob.

V rámci VPP se v roce 2015 jednalo především o uklízeče veřejných prostranství vč. předáků, pomocné pracovníky údržby a úklidu areálů budov, škol a sportovišť, pomocné pracovníky v sociálních službách, v lesnictví, pracovníky ve školství, dohledové služby, asistenty prevence kriminality atd. V roce 2015 se meziročně zvýšil příspěvek na 1 pracovní místo z původních 11 000,- na 13 000,-. Pro rok 2016 dojde k dalšímu navýšení na 14 000,-. V případě předáků (vytvoření minimálně 6 pracovních míst na VPP) byl v roce 2015 příspěvek ve výši 15 000,-, přičemž částka pro rok 2016 zůstává nezměněna.

Společensky účelná pracovní místa zřízení a vyhrazená u zaměstnavatele vč. SVČ

Společensky účelná pracovní místa (SÚPM) přispívají k dlouhodobějšímu pracovnímu uplatnění uchazečů o zaměstnání s handicapem na trhu práce (např. nedostatek praktických zkušeností, návrat žen na trh práce po mateřské a rodičovské dovolené, osoby starší 50 let, absolventi bez praxe, osoby s neuplatnitelnou kvalifikací na trhu práce apod.), kterým nelze v současné době zajistit pracovní uplatnění jiným způsobem. Hlavním cílem je zamezit dlouhodobé nezaměstnanosti, a tím i případnému sociálnímu vyloučení, závislosti na sociálních dávkách a snížení životní úrovně. Podpora je zaměřena na úhradu mzdových nákladů zaměstnavatele (včetně odvodů) při vyhrazení specifického pracovního místa pro konkrétního uchazeče o zaměstnání. SÚPM byly podporovány výhradně rizikové skupiny osob.

V průběhu roku 2015 bylo v Ústeckém kraji prostřednictvím SÚPM vč. podpory SVČ vytvořeno 7 763 pracovních míst a podpořeno 7 660 uchazečů o zaměstnání, což je meziroční nárůst o 2 486 míst a 2 383 uchazečů. Celkem bylo uhrazeno více než 533 mil. Kč, přičemž výdaje hrazené z prostředků ESF překročily 92 %.

V případě vyhrazených SÚPM se jednalo především o podporu administrativních pracovníků, řidičů, prodavačů, skladníků, kuchařů, číšníků/servírek, uklízečů, obsluhu strojů, výrobních, stavebních, montážních či manipulačních dělníků vč. pomocných apod. V případě SVČ to byla podpora velkoobchodu a maloobchodu (prodavači), specializací ve stavebnictví (zedník, truhlář, instalatér), výrobě a službách (kadeřnictví, manikúra a pedikúra, účetnictví, reklamní činnost, svářeč, cukrář, aranžér, kominík, provozování sportovních zařízení). V roce 2015 byl příspěvek na vyhrazená SÚPM navýšen na 13 000,- při uzavření pracovního poměru na dobu určitou (min. 12 měsíců) a 15 000,- v případě doby neurčité, u obojího max. na dobu 9 měsíců. Pro rok 2016 dojde k významným úpravám a snížení příspěvku, kdy základní výše podpory bude činit 10 000,- měsíčně a délka poskytování max. 6 měsíců. Částka se, v závislosti na kumulaci handicapů umístěvaných uchazečů na trh práce, může zvyšovat. Výše poskytovaného příspěvku v rámci SÚPM - SVČ byla v roce 2015 stanovena na 80 000,- a pro následující období by nemělo docházet k žádným úpravám.

Chráněná pracovní místa

Chráněná pracovní místa (CHPM) mají dlouhodobě setrvalé zastoupení v rámci APZ. Je to dáno specifickým charakterem, který se zaměřuje na podporu zdravotně handicapovaných osob. Faktory, které brání zařadit do pracovního procesu větší počet nezaměstnaných, je na jedné straně omezená poptávka zaměstnavatelů po pracovní síle se zdravotním handicapem, nízká mzdová úroveň těchto míst, na straně druhé vhodná nabídka disponibilní pracovní síly, jež by odpovídala požadavkům zaměstnavatelů (tzv. negativní pracovní rekomandace).

V roce 2015 poskytl ÚP ČR, KrP Ústí n. L. příspěvek na podporu 148 chráněných pracovních míst, na která se umístilo 268 osob se zdravotním postižením. V meziročním srovnání to znamená pokles o 25 podpořených míst, ale nárůst o 68 podpořených osob. Veškerá podpora CHPM byla financována ze státního rozpočtu ČR a celkem vyčerpaná částka dosáhla téměř 9 mil. Kč, což je meziroční pokles o 6 mil. Kč. V průběhu roku 2015 byla vymezena chráněná pracovní místa celkem pro 1 591 osob.

V případě CHPM byli podpořeni především výrobní dělníci vč. montážních, manipulačních a pomocných, uklízeči, prodavači aj. (tiskař, šička, vrátný, recepční, masér). Příspěvek na zřízení CHPM vč. SVČ byl v roce 2015 poskytován v max. výši 125 000,- a příspěvek na částečnou úhradu provozních nákladů v max. výši 48 000,-. Pro rok 2016 by k žádným změnám docházet nemělo.

V průběhu roku 2015 byla vymezena chráněná pracovní místa celkem pro 1 591 osob se ZP, což úzce souvisí s nárokem dle § 78 ZoZ. Cílem vymezování chráněných pracovních míst byla snaha o zamezení vyplácení dávek společností, které byly nespolehlivé nebo zneužívaly systém a čerpaly peníze ze státního rozpočtu. Nová legislativa omezila možnost čerpat některé původní příspěvky, protože souběh některých forem podpory není umožněn. Zároveň v průběhu roku 2015 došlo v Ústeckém kraji k vypovězení či neuzavření několik dohod ze strany ÚP ČR, KrP Ústí n. L., kdy na základě provedené kontroly nebo místního šetření Státním úřadem inspekce práce či ÚP ČR byla zjištěna pochybení zaměstnavatelů zásadním způsobem porušující podmínky dohody.

Součástí podpory osob se ZP je i poskytování příspěvku zaměstnavatelům zaměstnávajícím více než 50 % těchto občanů z celkového počtu svých zaměstnanců (§ 78 ZoZ). Příspěvek náleží zaměstnavateli ve výši 75 % skutečně vynaložených mzdových nákladů na zaměstnance v pracovním poměru, který je osobou se ZP, včetně pojistného na sociálním zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na veřejné zdravotní pojištění, které zaměstnavatel za sebe odvedl z vyměřovacího základu tohoto zaměstnance, nejvýše však 8 000 Kč (5 000 Kč na osobu zdravotně znevýhodněnou). Tento příspěvek je, při splnění zákonem stanovených podmínek, možné dále navýšit až o 2 000 Kč (1 000 Kč na osobu zdravotně znevýhodněnou) na osobu a měsíc. Pokud chce mít zaměstnavatel tento nárok, musí nejprve splnit podmínku zřízení či vymezení chráněného pracovního místa.

Ostatní (překlenovací příspěvek, na zapracování, při přechodu na nový podnikatelský program)

Tyto příspěvky jsou na ÚP ČR, KrP Ústí n. L. poskytovány sporadicky. V roce 2015 bylo formou překlenovacího příspěvku podpořeno 27 osob. Zbývající 2 příspěvky nebyly v průběhu roku 2015 poskytnuty vůbec.

6.2. Rekvalifikace (RK zabezpečované ÚP ČR, zvolené, zaměstnanecké), poradenství a pracovní rehabilitace

Rekvalifikace

Rekvalifikace v roce 2015 realizoval ÚP ČR, KrP Ústí n. L. několika formami. Zdrojem finančních prostředků byl zejména Národní individuální projekt „Vzdělávání a dovednosti pro trh práce“, ale také regionální individuální projekty a grantové projekty. Národní individuální projekt „Vzdělávání a dovednosti pro trh práce“ byl významným zdrojem finančních prostředků, z kterých byly realizovány 2 typy rekvalifikací. V roce 2015 bylo do obou typů rekvalifikací zařazeno celkem 2 409 uchazečů nebo zájemců o zaměstnání.

RK kompletní (zabezpečené + zvolené) - účastníci RK	celkem v RK	zahájené v daném roce	ukončené		pokračují do dalšího období	zaměření RK	
			celkem	z toho úspěšně		profesní	ostatní
celkem	2 539	2 409	2 422	2 145	48	130	2 409
z toho ženy	1 001	953	957	771	10	53	948
financováno z NIP	1 620	1 529	1 618	1 407	0	85	1 535
financováno z RIP	98	94	86	83	0	3	95
financováno z GP	253	225	252	221	0	1	252
uchazeči o zaměstnání	2 477	2 356	2 363	2 086	48	129	2 348
zájemci o zaměstnání	62	53	59	59	0	1	61
evidence osob se ZP	0	0	0	0	0	0	0

Prvním typem rekvalifikací byly rekvalifikace, které zabezpečuje úřad práce dle § 109 zákona o zaměstnanosti. Tyto rekvalifikace byly realizovány na základě veřejné zakázky „Realizace rekvalifikací a poradenských činností pro ÚP ČR, KrP v Ústí n. L.“ vyhlášené dne 24. 4. 2013 a zveřejněné v centrálním registru veřejných zakázek, na portálu zadavatele a na webu esfcr.cz. V rámci veřejné zakázky se podařilo vysoutěžit dodavatele rekvalifikací: „Počítačová gramotnost dle sylabu ECDL (moduly 1 - 7)“, „Počítačová gramotnost dle sylabu ECDL (moduly 1 - 4 a 7)“, „Příprava teplých pokrmů dle dílčí kvalifikace (65-001-H)“ a „Účetnictví a daňová evidence s využitím výpočetní techniky“.

RK zabezpečené - účastníci RK	celkem v RK	zahájené v daném roce	ukončené		pokračují do dalšího období	zaměření RK	
			celkem	z toho úspěšně		profesní	ostatní
celkem	896	866	866	616	0	46	850
z toho ženy	642	623	616	437	0	34	608
financováno z NIP	496	496	492	300	0	26	470
financováno z RIP	78	76	68	67	0	2	76
financováno z GP	253	225	252	221	0	1	252
uchazeči o zaměstnání	894	864	864	614	0	47	847
zájemci o zaměstnání	2	2	2	2	0	0	2
evidence osob se ZP	0	0	0	0	0	0	0

Protože stanovené maximální počty účastníků rekvalifikace „Účetnictví a daňová evidence s využitím výpočetní techniky“ byly vyčerpány již v roce 2014, realizovaly se v roce 2015 pouze obě rekvalifikace zaměřené na počítačovou gramotnost dle sylabu ECDL a rekvalifikace přípravy teplých pokrmů dle dílčí kvalifikace (65-001-H).

Vzhledem ke skutečnosti, že se ve veřejné zakázce vyhlášené v roce 2013 podařilo vysoutěžit malý počet rekvalifikací, a s ohledem na nadcházející projektové období, vyhlásila KrP v Ústí n. L. novou veřejnou zakázku na realizaci rekvalifikací. Veřejná zakázka „Realizace rekvalifikací v Ústeckém kraji 2015 - 2018“ byla dne 24. 3. 2015 zveřejněna v centrálním registru veřejných zakázek a na portálu zadavatele. Veřejná zakázka byla členěna na 53 dílčích částí, cílem bylo vybrat dodavatele 40 různých typů rekvalifikací. Vysoutěžit se podařilo celkem 27 různých typů rekvalifikací s předpokladem zahájení v roce 2016 v závislosti na přidělení potřebných finančních prostředků.

Druhým typem byly zvolené rekvalifikace realizované dle § 109a zákona o zaměstnanosti. Zvolená rekvalifikace je nástroj aktivní politiky zaměstnanosti, ve kterém si uchazeč o zaměstnání nebo zájemce o zaměstnání sám zabezpečí rekvalifikaci - podává žádost, ve které uvede pracovní činnost, na kterou se chce rekvalifikovat, a realizátora rekvalifikace (rekvalifikační zařízení). Žádost následně projedná příslušná komise, která její realizaci schválí, nebo ji může i zamítnout. Pomocí zvolené rekvalifikace lze efektivně reagovat na aktuální potřebu uchazeče/zájemce o zaměstnání nebo trhu práce.

RK zvolené - účastníci RK	celkem v RK	zahájené v daném roce	ukončené		pokračují do dalšího období	zaměření RK	
			celkem	z toho úspěšně		profesní	ostatní
celkem	1 643	1 543	1 556	1 529	48	84	1 559
z toho ženy	359	330	341	334	10	19	340
financováno z NIP	1 124	1 033	1 126	1 107	0	59	1 065
financováno z RIP	20	18	18	16	0	1	19
financováno z GP	0	0	0	0	0	0	0
uchazeči o zaměstnání	1 583	1 492	1 499	1 472	48	82	1 501
zájemci o zaměstnání	60	51	57	57	0	1	59
evidence osob se ZP	0	0	0	0	0	0	0

Největší zájem měli uchazeči a zájemci o zaměstnání o rekvalifikace na pracovní pozice: strážný, pracovník v sociálních službách, masér, účetní, mzdová účetní, rozšíření ŘP na skupinu C a E + profesní kvalifikace, rozšíření ŘP na skupinu D + profesní průkaz, svařování kovů a obsluhu zemních strojů (strojnické průkazy).

Hlavním kritériem při schvalování žádostí byla návaznost na trh práce - nástup do zaměstnání nebo zahájení samostatné výdělečné činnosti po absolvování rekvalifikace. Úspěšnost umístění rekvalifikovaných uchazečů o zaměstnání nebo zájemců o zaměstnání byla téměř 56 %.

Zaměstnanecké rekvalifikace nebyly na KrP Ústí n. L. v roce 2015 realizovány.

Zaměstnanecké rekvalifikace	počet dohod	počet zaměstnanců v RK
celkem	0	0
financováno z národních prostředků	0	0
financováno z ESF	0	0

Při zabezpečování rekvalifikací realizovaných dle § 109 zákona o zaměstnanosti a hrazených z finančních prostředků regionálních individuálních projektů a grantových projektů spolupracovala Krajská pobočka v Ústí n. L. a jednotlivá kontaktní pracoviště s realizátory projektů/příjemci dotací, kteří rekvalifikace pro cílové skupiny svých projektů prováděli zejména za pomoci subdodavatelů. Volba rekvalifikací vycházela hlavně z potřeb cílových skupin a z výsledků pracovní diagnostiky.

Poradenství

Poradenství uchazečům o zaměstnání nebo zájemcům o zaměstnání zabezpečovala v roce 2015 Krajská pobočka v Ústí n. L. na základě § 105 odst. 2 zákona o zaměstnanosti interně a externě (prostřednictvím odborných zařízení). Interní poradenství bylo realizováno formou „Job clubů“ nebo podobně zaměřených poradenských programů na jednotlivých kontaktních pracovištích. Realizátoři externího poradenství byli vybráni v rámci veřejné zakázky „Realizace rekvalifikací a poradenských činností pro ÚP ČR, KrP v Ústí n. L.“, která byla dne 24. 4. 2013 zveřejněna v centrálním registru veřejných zakázek, na portálu zadavatele a na webu esfcr.cz, a z následně uzavřených rámcových smluv s jednotlivými dodavateli. V Ústeckém kraji byly realizovány 4 typy poradenských činností pro uchazeče a zájemce o zaměstnání:

- „JAK VHODNĚ NA TO“ = kombinovaný poradenský program s pracovní diagnostikou zaměřený na podporu aktivního a efektivního vyhledávání zaměstnání,
- „HLEDÁM PRÁCI“ = poradenský program zaměřený na rozvoj schopností efektivního vyhledávání zaměstnání,
- kombinovaný poradenský program pro osoby se zdravotním postižením s pracovní diagnostikou a podporou aktivního a efektivního vyhledávání vhodného zaměstnání,
- bilanční diagnostika = poradenský program zaměřený na diagnostiku pracovního potenciálu uchazeče/zájemce o zaměstnání, včetně kroků směřujících k návratu do profesního života.

Cílem interních i externích poradenských programů byl zejména rozvoj schopností a podpora aktivního a efektivního vyhledávání zaměstnání účastníků se zaměřením zejména na jejich aktivaci

a motivaci, orientaci na trhu práce, poskytnutí základních informací z oblasti pracovně právních vztahů a finanční gramotnosti, na zpracování osobní dokumentace, využití výpočetní techniky a internetu při hledání zaměstnání apod. Preferovány byly interaktivní metody práce s účastníky vedoucí k jejich aktivní účasti v programu a následně v aktivním hledání zaměstnání. Cílem bilanční diagnostiky byl výstup stanovený v Metodice práce při bilanční diagnostice vydané MPSV ČR s respektováním Charty kvality, která je součástí této metodiky. Celkem bylo v roce 2015 zařazeno do interních i externích poradenských činností 3 219 uchazečů nebo zájemců o zaměstnání.

6.3. Projekty ESF (NIP, RIP, Odborná praxe pro mladé do 30 let)

V roce 2015 realizoval ÚP ČR, KrP v Ústí n. L. 5 regionálních individuálních projektů (dále jen projekty) financovaných Evropským sociálním fondem v „Operačním programu Lidské zdroje a zaměstnanost“ (dále jen OP LZZ). Tyto projekty sloužily především k snižování nezaměstnanosti, rozvíjení zaměstnanosti, k podpoře sociálního začleňování osob a rovných příležitostí se zaměřením na rozvoj trhu práce a lidských zdrojů. K dosažení těchto cílů využívaly projekty především soubor nástrojů APZ v kombinaci s řadou nových a inovovaných nástrojů. Šlo zejména o zprostředkování zaměstnání, poradenské činnosti a poradenské programy, bilanční a pracovní diagnostiky, rekvalifikace a také o podporu uplatnění na trhu práce, zajištění odborné praxe, motivačních aktivit, programů prevence dlouhodobé nezaměstnanosti a dalších doprovodných aktivit.

Ze zmíněných projektů celkem 3 připadaly na oblast podpory 2.1 Posílení aktivní politiky zaměstnanosti. Což znamená, že byly zaměřené na osoby ohrožené dlouhodobou nezaměstnaností nebo osoby již dlouhodobě nezaměstnané. Šlo především o ty, kteří pro svůj zdravotní stav, věk, péči o dítě a jiné závažné důvody mají ztížené postavení na trhu práce. Na podporu těchto cílových skupin byly realizovány konkrétně projekty „**Práce pro každého v Ústeckém kraji**“, „**Sociálně vyloučené lokality Ústeckého kraje**“ a „**Odborné praxe pro mladé do 30 let v Ústeckém kraji**.“ Projekty svými aktivitami v roce 2015 úspěšně podpořily 563¹ osob. Zaměstnání pomohly nalézt 736² účastníkům.

Další projekt s názvem „**Vzdělávejte se pro růst v Ústeckém kraji II**“ byl z oblasti podpory 1.1 Zvýšení adaptability zaměstnanců a konkurenceschopnosti podniků. Projekt byl zaměřen především na rozvoj podnikového vzdělávání a podporu konkurenceschopnosti podnikatelských subjektů a organizací. Projektové aktivity tak kladně působily na rozvoj specifických služeb, odborné přípravy a podpory zaměstnanců a v neposlední řadě i na realizaci moderních způsobů řízení organizací a koncepční řízení lidských zdrojů. Jedním z důležitých prvků této oblasti podpory bylo i posilování sociálního dialogu se zaměřením na rozvoj spolupráce zaměstnanec/zaměstnavatel. V roce 2015 projekt podpořil v odborném vzdělávání 2 238 zaměstnanců u 110 zaměstnavatelů.

Poslední projekt „**Restart na druhou v Ústeckém kraji**“ byl realizovaný v oblasti podpory 1.2 Zvýšení adaptability zaměstnanců restrukturalizovaných podniků. Úkolem projektu bylo pomoci propouštěným zaměstnancům s novým začleněním na trhu práce. Projekt pracoval s lidmi ještě před jejich propuštěním a evidencí na ÚP ČR. Inovativně tak měnil stávající zavedenou praxi, ÚP prostřednictvím nástrojů APZ reaguje na situaci trhu práce a propouštění se zpožděním. Za rok 2015 úspěšně podpořil 80 osob a 169 účastníkům projektu pomohl opět získat zaměstnání.

Od konce roku 2009, kdy začala realizace většiny aktivit financovaných prostřednictvím OP LZZ, projekty v Ústeckém kraji podpořily přes 20 tis. osob, z nichž jedné třetině přímo pomohly získat zaměstnání. Mimo realizaci uvedených projektů byly připraveny 3 nové projekty z „Operačního programu zaměstnanost“, který navazuje na ukončený OP LZZ. Jednalo se o projekty „**Flexibilně do práce v Ústeckém kraji**“, „**Společně to dokážeme v Ústeckém kraji**“ a „**Iniciativa podpory mládeže pro region NUTS 2 Severozápad v Ústeckém kraji**“. Těmito novými projekty chce ÚP ČR, KrP Ústí n. L. pomoci mladým lidem bez odborné praxe a potřebného vzdělání, osobám pečující

¹ Počet podpořených osob v roce 2015 po jednotlivých projektech: „Práce pro každého v Ústeckém kraji“ 23; „Odborné praxe pro mladé do 30 let v Ústeckém kraji“ 319; „Sociálně vyloučené lokality Ústeckého kraje“ 221.

² Počet zaměstnaných účastníků v jednotlivých projektech „Práce pro každého v Ústeckém kraji“ 83; „Odborné praxe pro mladé do 30 let“ 320; „Sociálně vyloučené lokality Ústeckého kraje“ 333.

o dítě nebo závislou osobu či osobám trpícím sociálním vyloučením. Začátek realizace projektových aktivit uvedených projektů je plánován na první pololetí roku 2016.

Přehled regionálních individuálních projektů realizovaných v roce 2015

Název projektu	oblast podpory	registrační číslo projektu	rozpočet (v tis. Kč)	začátek projektu	konec projektu
Vzdělávejte se pro růst v Ústeckém kraji II.	1.1	CZ.1.04/1.1.00/B1.00012	112 877	1. 9. 2013	31. 11. 2015
Restart na druhou v Ústeckém kraji	1.2	CZ.1.04/1.2.00/37.00010	49 197	1. 10. 2012	31. 11. 2015
Práce pro každého v Ústeckém kraji	2.1	CZ.1.04/2.1.00/70.00027	46 585	1. 9. 2012	30. 8. 2015
Sociálně vyloučené lokality Ústeckého kraje	2.1	CZ.1.04/2.1.00/70.00038	94 828	1. 12. 2012	31. 11. 2015
Odborné praxe pro mladé do 30 let v Ústeckém kraji	2.1	CZ.1.04/2.1.00/70.00065	304 051	1. 7. 2013	31. 11. 2015

6.4. Vyhodnocení cílů APZ stanovených na rok 2015

Pro rok 2015 byly na ÚP ČR, KrP v Ústí n. L. stanoveny cíle, jejichž vyhodnocení za sledované období je následující:

- **snížení dlouhodobé nezaměstnanosti o 5 procentních bodů** = tento cíl se podařilo splnit pouze částečně. Podíl dlouhodobě nezaměstnaných (déle než 6 měsíců) se snížil z 66,4 % na 63,3 %, tzn. o 3,1 procentního bodu. V absolutních číslech se počet dlouhodobě evidovaných snížil o 8 237 uchazečů. Na celkovém poklesu počtu uchazečů se tedy tato skupina podílela z 80 %. Ačkoliv se tedy cíl nepodařilo zcela splnit, hodnotíme práci s touto skupinou jako úspěšnou. K výraznějšímu poklesu podílu dlouhodobě nezaměstnaných nedošlo zejména proto, že k poklesu počtu uchazečů docházelo ve všech skupinách.
- **snížení podílu uchazečů do 30 let o 3 procentní body** = tento cíl se podařilo splnit pouze z části. Podíl uchazečů do 30 let se snížil z 26,6 % na 24,9 % tedy o 1,7 procentního bodu. V absolutních číslech se počet evidovaných v této skupině snížil o 3 550 uchazečů. Stejně jako v předchozím případě k výraznějšímu poklesu nedošlo zejména proto, že k poklesu docházelo i u ostatních věkových skupin. Práce s touto skupinou měla úspěch zejména díky projektu „Odborné praxe pro mladé do 30 let“.
- **snížení podílu uchazečů na 50 let věku o 2 procentní body** = tento cíl se nám nepodařilo naplnit. Podíl uchazečů nad 50 let věku se zvýšil z 26,9 % na 28,5 % tedy o 1,6 procentního bodu. V absolutních počtech však došlo k poklesu počtu uchazečů v této věkové skupině o 1 872. Příčina je z části stejná jako u předchozích cílů. Této skupině jsme věnovali v rámci APZ zvýšenou pozornost a její zaměstnávání bylo zvýhodněno, nicméně konečný efekt byl nižší než u předchozích skupin.

Závěrem lze konstatovat, že ačkoliv se nepodařilo stanovené cíle zcela splnit, došlo i díky APZ k podstatnému snížení počtu evidovaných uchazečů v těchto problémových skupinách.

7. Cíle APZ pro rok 2016

Při realizaci APZ bude ÚP ČR, KrP Ústí n. L. postupovat v souladu se směrnicí Generální ředitelky č. 1/2015 „Realizace aktivní politiky zaměstnanosti Úřadem práce ČR“ ve znění pozdějších dodatků. Primárním cílem ÚP ČR je finančně podpořit zaměstnavatele, kteří přijímají do pracovního poměru takové uchazeče o zaměstnání, při jejichž pracovním uplatnění je použití finančního příspěvku nezbytné. Jde zejména o ty uchazeče o zaměstnání, u nichž dochází ke kumulaci různých handicapů na trhu práce (zhoršený zdravotní stav, dlouhodobá nezaměstnanost, vyšší věk, bydliště v mikroregionu s vysokou nezaměstnaností apod.). Při uplatnění jednotlivých nástrojů a konkrétních žádostí se bude sledovat a zajišťovat hospodárnost, efektivnost a účelnost vynakládání prostředků

a vycházet při tom z toho, že cílem uplatnění těchto nástrojů je řešení a předcházení dlouhodobé nezaměstnanosti. Pracovní místa vytvořená s podporou APZ jsou určená zejména uchazečům o zaměstnání, kterým nelze zajistit uplatnění jiným způsobem, tj. kategorie uchazečů, kterým ÚP věnuje zvýšenou péči při zprostředkování zaměstnání (§ 33 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti). Jsou to zejména:

- uchazeči o zaměstnání vedení v evidenci nepřetržitě déle než 5 měsíců,
- uchazeči o zaměstnání, kterým je kvůli jejich zdravotnímu stavu, věku (absolventi bez praxe, mladí do 30 let a osoby nad 50 let) či péči o dítě věnována při zprostředkování zaměstnání zvýšená péče, či uchazeče o zaměstnání, u nichž existuje důvodný předpoklad dlouhodobého setrvání v evidenci ÚP ČR,
- uchazeči o zaměstnání, jimž je potřeba věnovat zvýšenou péči z jiného důvodu bránícího jejich vstupu na volný trh práce. Za jiný závažný důvod je rovněž považováno ohrožení sociálním vyloučením z důvodu setrvávání v dlouhodobé nezaměstnanosti.

Z hlediska problémových skupin považujeme za prioritní snížení podílu dlouhodobě nezaměstnaných (déle než 6 měsíců) na celkové nezaměstnanosti, a to alespoň o 5 procentních bodů. Přičemž plánujeme snížit podíl uchazečů v evidenci déle 12 měsíců alespoň o 3 procentní body. Dalším z našich cílů bude snížení podílu mladých do 30 let věku na celkové nezaměstnanosti, alespoň o 3 procentní body a snížení podílu uchazečů nad 55 let věku, alespoň o 1 procentní bod. K dosažení těchto cílů budeme využívat zejména tyto nástroje APZ:

Veřejně prospěšné práce

Jedná se zejména o práce nekvalifikované, spočívající v údržbě veřejných prostranství, úklidu a údržbě veřejných budov a komunikací nebo jiných obdobných činnostech ve prospěch obcí nebo ve prospěch státních nebo jiných obecně prospěšných institucí. Na VPP budou KrP Ústí n. L. přednostně doporučováni uchazeči, kteří jsou v evidenci ÚP a patří do kategorie uchazečů, kterým je věnována zvláštní pozornost. Přednostně pak uchazeči:

- starší 55 let věku,
- kteří jsou vedeni v evidenci uchazečů o zaměstnání nepřetržitě déle než 12 měsíců.

Pro financování tohoto nástroje budou prioritně využívány prostředky projektu „Nové pracovní příležitosti - VPP“.

Společensky účelná pracovní místa

Využívána budou zejména vyhrazená pracovní místa, tedy místa, která zaměstnavatel vyhradí pro uchazeče o zaměstnání. Tato místa budou sloužit k obnově pracovních návyků a kompetencí v konkrétních profesích. Ze strany ÚP budou podporováni zejména uchazeči, kterým je nutno věnovat zvláštní pozornost. Přednostně pak uchazeči:

- starší 55 let věku,
- kteří jsou vedeni v evidenci uchazečů o zaměstnání nepřetržitě déle než 12 měsíců,
- fyzické osoby do 30 let věku, které dosud neodpracovali více než 12 měsíců.

Pro financování vyhrazených pracovních míst budou prioritně využívány prostředky projektu „Nové pracovní příležitosti - SÚPM“.

Rekvalifikace

Prioritně bude využívána forma zvolené rekvalifikace, která se na základě zkušeností z minulého období jeví jako nejefektivnější a nejpružnější forma. Mimoto budou dle možností využívány i klasické rekvalifikace, které byly pro toto období vysoutěženy. Pro financování budou přednostně využívány prostředky projektu „Vzdělávání a dovednosti pro trh práce 2“ resp. „Podpora odborného vzdělávání zaměstnanců 2“ u zaměstnaneckých rekvalifikací.

Regionální individuální projekty

V rámci RIP se KrP Ústí n. L. chce věnovat hlavně snížení počtu evidovaných v rámci skupiny do 30 let věku díky projektu „Iniciativa pro mladé do 30 let věku v Ústeckém kraji“.

Cílem je také snížení nezaměstnanosti v sociálně vyloučených lokalitách Ústecké kraje s využitím projektu „Společně to dokážeme v Ústeckém kraji“. Za úspěch bychom považovali snížení podílu nezaměstnaných v těchto lokalitách o 1 procentní bod.

Posledním z připravených projektů je projekt „Flexibilně na trh práce“, který se zaměří na zaměstnávání osob po rodičovské dovolené a osob pečujících o osobu blízkou, a to zejména formou flexibilních forem zaměstnávání (zkrácené úvazky, práce z domova, apod.)